

**Bruxelles, 11 octombrie 2024
(OR. en)**

14450/24

**ELARG 131
COEST 554
CODEC 1931
CADREFIN 148
FIN 899
ECOFIN 1137
BUDGET 60
POLGEN 131**

NOTĂ DE ÎNSOȚIRE

Sursă:	Secretara Generală a Comisiei Europene, sub semnătura dnei Martine DEPREZ, Directoare
Data primirii:	10 octombrie 2024
Destinatar:	Dna Thérèse BLANCHET, Secretară Generală a Consiliului Uniunii Europene
Nr. doc. Csie:	COM(2024) 470 final
Subiect:	COMUNICARE A COMISIEI CĂTRE PARLAMENTUL EUROPEAN, CONSILIU, COMITETUL ECONOMIC ȘI SOCIAL EUROPEAN ȘI COMITETUL REGIUNILOR Comunicare privind Planul de creștere pentru Republica Moldova

În anexă, se pune la dispoziția delegațiilor documentul COM(2024) 470 final.

Anexă: COM(2024) 470 final



COMISIA
EUROPEANĂ

Bruxelles, 9.10.2024
COM(2024) 470 final

**COMUNICARE A COMISIEI CĂTRE PARLAMENTUL EUROPEAN, CONSILIU,
COMITETUL ECONOMIC ȘI SOCIAL EUROPEAN ȘI COMITETUL
REGIUNILOR**

Comunicare privind Planul de creștere pentru Republica Moldova

INTRODUCERE

Politica de extindere a Uniunii Europene (UE) este în continuare deosebit de importantă pentru garantarea și promovarea unei Europe pașnice, stabile, puternice și unite. Războiul de agresiune al Rusiei împotriva Ucrainei ilustrează încă o dată necesitatea unei investiții geostrategice ferme în această politică. Statutul de membru deplin al Republicii Moldova este în interesul politic, economic și de securitate al UE. Este un răspuns direct la aspirațiile europene ale cetățenilor moldoveni, contribuind la consolidarea unei democrații stabile și prospere, la îmbunătățirea mijloacelor de subzistență economică și socială și, în fine, la un viitor mai sigur, pașnic și mai prosper. UE trebuie să acorde în prezent Republicii Moldova sprijinul necesar pentru accelerarea creșterii economice durabile și favorabile incluziunii și a procesului de aderare, în baza reformelor legate de UE, prin intermediul unui nou plan de creștere pentru Republica Moldova.

Convergența Republicii Moldova cu piața unică a UE a început în 2014, odată cu intrarea provizorie în vigoare a Acordului de asociere UE-Republica Moldova¹, care a inclus o zonă de liber schimb aprofundată și cuprinzătoare (*Deep and Comprehensive Free Trade Area – DCFTA*). Prin Planul economic și de investiții pentru Parteneriatul estic², UE, în cooperare cu instituțiile financiare internaționale, a mobilizat deja 1,6 miliarde EUR reprezentând investiții publice și private în proiecte emblematice pentru Republica Moldova. Planul economic și de investiții a avut un rol esențial în orientarea investițiilor în sectoare critice, precum conectivitatea, eficiența energetică, dezvoltarea întreprinderilor și competitivitatea. Pandemia de COVID-19 și greaua povară economică și socială suportată de Republica Moldova ca urmare a războiului de agresiune al Rusiei împotriva Ucrainei și a încercărilor Rusiei de a destabiliza țara prin campanii de dezinformare, precum și prin constrângeri de natură energetică și economică³ au frânat redresarea. Produsul intern brut (PIB) pe cap de locuitor al Republicii Moldova a fost de 29 % din media UE în 2023, ceea ce indică un decalaj semnificativ în materie de convergență socioeconomică față de UE.

În acest context dificil și de la depunerea cererii de aderare la UE în martie 2022, Republica Moldova a făcut dovada rezilienței și a pus în aplicare în mod constant reforme esențiale pentru înaintarea pe calea aderării. Ca urmare a angajamentelor de reformă, Republicii Moldova i s-a acordat statutul de țară candidată la UE în iunie 2022, iar negocierile de aderare au fost deschise în iunie 2024. Însă, dat fiind ritmul actual de creștere economică și ritmul lent de convergență, țara nu va putea să înregistreze progrese rapide pe calea aderării la UE, în lipsa unui sprijin politic și economic decisiv suplimentar.

UE a recunoscut importanța sprijinirii partenerilor din Balcanii de Vest cu ocazia noului Plan de creștere pentru Balcanii de Vest prezentat în 2023⁴. Scopul Planului de creștere pentru Republica Moldova este de a aborda provocări similare celor cu care se confruntă țările din

¹ Acordul de asociere dintre Uniunea Europeană și Comunitatea Europeană a Energiei Atomice și statele membre ale acestora, pe de o parte, și Republica Moldova, pe de altă parte; [https://eur-lex.europa.eu/legal-content/RO/TXT/?uri=CELEX:22014A0830\(01\)](https://eur-lex.europa.eu/legal-content/RO/TXT/?uri=CELEX:22014A0830(01)).

² Documentul de lucru al serviciilor Comisiei SWD(2021) 186 final.

³ La 4 decembrie 2023, Rusia a introdus o interdicție totală privind importul de legume și fructe din Republica Moldova.

⁴ COM(2023) 691 final.

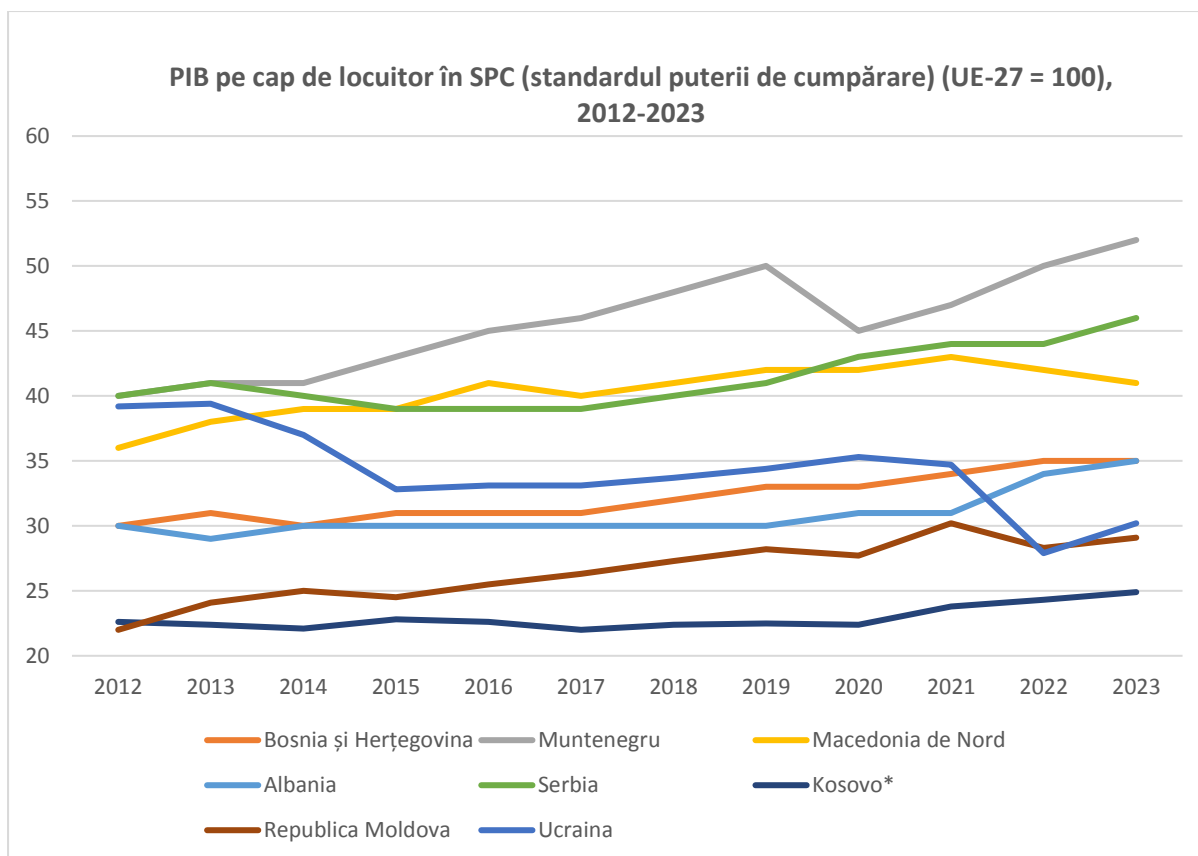
Balcanii de Vest, stimulând convergența socioeconomică cu UE și sprijinind procesul de aderare, în baza punerii în aplicare a reformelor legate de UE. Planul de creștere pentru Republica Moldova va oferi un nou impuls comparabil economiei și societății Republicii Moldova. Planul, care se axează pe trei piloni, va accelera reformele socioeconomice și fundamentale (pilonul 1), va consolida accesul la piața unică a UE (pilonul 2) și va spori asistența financiară prin intermediul unui mecanism specific de reformă și creștere pentru Republica Moldova (pilonul 3). Împreună, planul și mecanismul vor înlesni și stimula reformele și investițiile necesare pentru a accelera procesul de aderare, precum și creșterea durabilă și decarbonizarea economiei Republicii Moldova în folosul cetățenilor săi.

Planul de creștere pentru Republica Moldova va aborda deficiențele structurale subiacente care frânează potențialul de creștere al Republicii Moldova prin consolidarea competitivității țării, prin sprijinirea investițiilor semnificative în sectorul privat și în infrastructură, prin îmbunătățirea guvernancei economice, prin dezvoltarea capitalului său social, prin sprijinirea dublei tranziții verzi și digitale și prin promovarea statului de drept și a eforturilor de combatere a corupției. Planul va ajuta Republica Moldova să dezvolte o economie de piață funcțională și deschisă, capabilă să facă față presiunilor concurențiale și forțelor pieței din cadrul UE. Alinierea accelerată la legislația și standardele UE va facilita, de asemenea, integrarea treptată a Republicii Moldova pe piața unică a UE, valorificând unele dintre avantajele statutului de membru al UE înainte de aderare, ceea ce, la rândul său, va stimula creșterea economică durabilă și va crea locuri de muncă.

1. SITUAȚIA SOCIOECONOMICĂ ACTUALĂ A REPUBLICII MOLDOVA

Deși actualul guvern a gestionat cu succes crizele simultane, în ultimii ani, economia Republicii Moldova a întâmpinat greutăți în privința îmbunătățirii convergenței economice cu UE. PIB-ul pe cap de locuitor al țării a atins 29 % din media UE în 2023, sub nivelul atins de majoritatea țărilor din Balcanii de Vest. Economia țării se redresează, dar într-un ritm lent, de pe urma șocurilor externe recente și a recesiunii declanșate de pandemia de COVID-19, accentuate de războiul de agresiune al Rusiei împotriva Ucrainei, de utilizarea energiei ca armă de către Rusia și de criza energetică și a refugiaților⁵. Se preconizează că redresarea economică va continua în 2024 și 2025, deși creșterea anuală a PIB-ului este proiectată la un nivel inferior celui necesar pentru a asigura convergența rapidă cu media UE.

⁵ După o scădere cu 8 % a PIB-ului în 2020, ca urmare a pandemiei de COVID-19, urmată de o redresare puternică de 14 % în 2021, economia Republicii Moldova s-a contractat din nou cu 5 % în 2022, după lansarea de către Rusia a războiului de agresiune împotriva Ucrainei. Economia a înregistrat, de asemenea, o criză energetică legată de dependența sa de gazele rusești și de secetele grave care au afectat recoltele agricole, esențiale pentru performanța economică a Republicii Moldova. Economia Republicii Moldova a intrat treptat într-o fază de redresare, deși într-un ritm lent, creșterea PIB-ului real ajungând la 0,7 % în 2023.



Sursa: Eurostat și Banca Mondială.

* Această denumire nu aduce atingere pozițiilor privind statutul și este conformă cu RCONU 1244/1999, precum și cu Avizul CIJ privind Declarația de independență a Kosovo.

Economia Republicii Moldova a suferit, de asemenea, din cauza investițiilor insuficiente mai mulți ani la rând, în contextul în care diversificarea economică rămâne scăzută. Exporturile țării constau în principal în produse agricole și industriale cu valoare adăugată scăzută, cum ar fi cerealele și semințele oleaginoase, echipamentele electrice și textilele. Având în vedere lipsa unei forțe de muncă calificate, productivitatea scăzută și una dintre cele mai ridicate rate de emigrare din Europa, Republica Moldova întâmpină dificultăți în menținerea capitalului uman calificat necesar pentru creșterea economică. Investițiile publice ca procent din PIB s-au menținut la un nivel limitat, reducând capacitatea țării de modernizare a infrastructurii energetice, digitale și de transport esențiale. Războiul de agresiune al Rusiei împotriva Ucrainei a agravat și mai mult dificultățile în atragerea de investiții străine directe (ISD). Activele întreprinderilor de stat, care reprezintă aproximativ o cincime din PIB-ul Republicii Moldova, reprezintă o sarcină fiscală pentru economie și contribuie la lipsa concurenței pe piață și la ineficiențe.

Alături de un mediu de afaceri în general nedezvoltat și de dependența de importurile de energie, aceste impedimente constituie obstacole semnificative în calea capacității Republicii Moldova de a valorifica în mod semnificativ oportunitățile pe care le oferă DCFTA cu UE. DCFTA conține o varietate de oportunități nevalorificate, Republica Moldova trebuind să

crească nu numai volumul, ci și valoarea adăugată a exporturilor sale în sectorul agricol, în industria prelucrătoare, în sectorul tehnologiei informației și comunicațiilor și în alte sectoare ale serviciilor.

O strategie ambițioasă de reforme și de investiții ar putea fi catalizatorul care să permită atingerea acestor obiective.

2. PLANUL DE CREȘTERE PENTRU REPUBLICA MOLDOVA ȘI PRINCIPALII SĂI PILONI

Pe măsură ce Republica Moldova se redresează de pe urma recentelor șocuri externe, este necesar să se ofere un sprijin substanțial pentru ca această țară să își valorifice oportunitățile economice, să accelereze convergența și să promoveze o creștere economică durabilă și favorabilă incluziunii pentru cetățenii săi. Pentru a asigura realizarea de progrese în timp util, propunerea de plan de creștere pentru Republica Moldova – la fel ca în cazul Ucrainei și al Balcanilor de Vest – se va axa pe trei piloni:

- 1) ***accelerarea reformelor socioeconomice și fundamentale***⁶, prin sprijinirea unei agende de reformă specifice, strâns legată de procesul de aderare a Republicii Moldova la UE;
- 2) ***consolidarea accesului la piața unică a UE***, pe baza oportunităților pe care le oferă zona de liber schimb aprofundată și cuprinzătoare și a participării la programele și politicile UE, sub rezerva alinierii Republicii Moldova la normele relevante ale pieței unice a UE;
- 3) ***intensificarea asistenței financiare*** pentru a sprijini punerea în aplicare a reformelor socioeconomice și fundamentale și a contribui la generarea investițiilor, prin intermediul unui mecanism specific de reformă și creștere pentru Republica Moldova, plățile urmând să fie condiționate de progresele înregistrate în materie de reforme.

Consolidându-se reciproc și având la bază procesul de reformă în concordanță cu Acordul de asociere/DCFTA și cu rezultatele planului economic și de investiții, acești trei piloni abordează problemele structurale subiacente care frânează creșterea țării și ar putea contribui la dublarea economiei Republicii Moldova în următorii zece ani. În conformitate cu metodologia de extindere în vigoare⁷, cei trei piloni ai planului de creștere vor accelera, de asemenea, adoptarea și punerea în aplicare a acquis-ului și vor duce la obținerea beneficiilor socioeconomice ale integrării înainte de aderarea la UE. În acest sens, reformele fundamentale, inclusiv pentru consolidarea statului de drept și a drepturilor fundamentale, sunt indispensabile pentru a valorifica beneficiile integrării și pentru a crea un mediu favorabil care să atragă investiții private și să genereze creștere economică durabilă, reducând în același timp emisiile.

⁶ Grupul tematic al elementelor fundamentale include: capitolul 23 – Sistemul judiciar și drepturile fundamentale, capitolul 24 – Justiție, libertate și securitate, criteriile economice, funcționarea instituțiilor democratice, reforma administrației publice, capitolul 5 – Achiziții publice, capitolul 18 – Statistică și capitolul 32 – Control financiar.

⁷ COM(2020) 57 final.

Pilonul 1: accelerarea reformelor socioeconomice și fundamentale, prin intermediul unei agende de reformă specifice

Pentru a accelera convergența socioeconomică durabilă și favorabilă incluziunii a Republicii Moldova cu UE înainte de aderare, Planul de creștere pentru Republica Moldova se va axa pe o agendă de reformă. Agenda de reformă va contribui la structurarea și asigurarea inițiativelor de reformă ambițioase ale Republicii Moldova, stimulând punerea lor în aplicare și înlesnind investițiile aferente. Agenda de reformă va avea la bază strategia de dezvoltare națională⁸, Strategia națională de dezvoltare economică 2030, strategiile sectoriale naționale, Programul de asociere UE-Moldova pentru perioada 2021-2027, recomandările existente aferente pachetelor anuale de extindere, concluziile dialogului economic și financiar și programul de reformă economică, precum și Planul de acțiune prioritar 2023-2024⁹. Agenda de reformă elaborată de Republica Moldova va fi evaluată și aprobată de Comisia Europeană.

Agenda de reformă va prezenta reformele prioritare pentru dezvoltarea socioeconomică, pe baza **principalelor motoare ale creșterii economice**: competitivitatea economică; reziliența economică, inclusiv în ceea ce privește infrastructura și energia; guvernanta economică; capitalul social și dubla tranziție verde și digitală.

Pentru a promova **competitivitatea economică**, agenda de reformă va cuprinde acțiuni de îmbunătățire a mediului de afaceri și de sprijinire a IMM-urilor, inclusiv din perspectivă normativă, acțiuni de punere în aplicare a noii politici industriale și de promovare a exporturilor și a investițiilor, pentru a contribui la integrarea întreprinderilor locale în lanțurile valorice globale. Consolidarea **rezilienței economice** va implica reforme structurale pentru a elimina decalajul în materie de conectivitate al Republicii Moldova, în special prin alinierea politicilor în domeniul transporturilor, al energiei și al digitalizării și prin asigurarea unor investiții substanțial mai mari în aceste sectoare-cheie. De asemenea, vor fi necesare îmbunătățiri ale **guvernantei economice**, inclusiv prin consolidarea gestionării finanțelor publice cu ajutorul sistemelor de audit și control, prin abordarea ineficiențelor întreprinderilor de stat și prin reducerea poziției dominante a acestora în sectoarele productive.

În ceea ce privește **capitalul social**, vor fi necesare măsuri de sprijinire a reformelor în domeniul educației, al competențelor, al ocupării forței de muncă favorabile incluziunii și al oportunităților de pe piața muncii, acordând o atenție deosebită tineretului, egalității de gen și emancipării economice a femeilor, protecției sociale și sănătății.

În fine, în conformitate cu angajamentul Republicii Moldova de a atinge neutralitatea climatică până în 2050, **tranziția verde** ca prioritate orizontală va ajuta Republica Moldova să își decarbonizeze economia și infrastructura și să reducă degradarea mediului și poluarea. Se vor aborda aspectele legate de productivitatea resurselor și economia circulară, biodiversitate, mediul cu emisii scăzute de dioxid de carbon și consolidarea instituțiilor de mediu.

⁸ [LP315/2022 \(legis.md\)](#)

⁹ Planul de acțiune prioritar pentru consolidarea aplicării componentei DCFTA a Acordului de asociere dintre Republica Moldova și Uniunea Europeană în perioada 2023-2024: [Relatiile comerciale ale UE cu Republica Moldova \(europa.eu\)](#).

Agenda de reformă va prezenta principalele reforme **la nivelul tuturor elementelor fundamentale** ale procesului de aderare la UE, având în vedere caracterul lor transversal, rolul central în procesul de aderare și importanța pentru o economie prosperă, precum și pentru un mediu de afaceri sănătos și încrederea investitorilor. Reformele vor consolida statul de drept, lupta împotriva corupției și a criminalității organizate, precum și gestionarea afacerilor interne, inclusiv alinierea la politica UE în materie de vize. De asemenea, reformele vor garanta drepturile fundamentale, inclusiv libertatea de exprimare și funcționarea instituțiilor democratice, și vor consolida reforma administrației publice a Republicii Moldova.

Aplicarea cu succes a **agendei de reformă** va stabili ritmul punerii în aplicare a Planului de creștere pentru Republica Moldova: plățile de fonduri UE în cadrul Mecanismului de reformă și creștere vor fi condiționate de înregistrarea de progrese și vor contribui la accelerarea ritmului negocierilor de aderare.

Pilonul 2: consolidarea accesului Republicii Moldova la piața unică a UE

Asigurarea mai multor oportunități pentru ca țara să aibă legături mai strânse cu piața unică a UE este una dintre principalele rațiuni ale planului de creștere. Planul va consolida treptat capacitatea Republicii Moldova de a face față presiunilor concurențiale de pe piață și va oferi acces pe piață pentru bunuri și servicii cu o valoare mai mare în toate sectoarele orientate spre export, stimulând o creștere sustenabilă și favorabilă incluziunii și creând locuri de muncă. Planul urmărește să creeze condiții de concurență echitabile pentru exportatorii din Republica Moldova și din UE prin aplicarea normelor și standardelor UE în cazul produselor din această țară.

Planul de creștere propune acțiuni specifice în cinci domenii prioritare în care Republica Moldova poate lua măsuri imediate pentru a spori beneficiile oferite de piața unică: (i) libera circulație a mărfurilor și integrarea în lanțurile de aprovizionare; (ii) facilitarea schimburilor comerciale și a legăturilor de transport; (iii) integrarea pe piața energetică a UE; (iv) integrarea pe piața digitală și (v) accesul la zona unică de plăți în euro (SEPA).

Măsurile imediate se vor axa pe libera circulație a mărfurilor, vizând standardizarea, certificarea, evaluarea conformității și supravegherea pieței, fapt ce va contribui la creșterea nivelului exporturilor Republicii Moldova destinate pieței unice. Pe măsură ce țara va atinge nivelul necesar de pregătire, se va putea acorda un acces suplimentar. Procesele de trecere a frontierei, inclusiv cele vamale, pot fi facilitate, iar securitatea generală a lanțului de aprovizionare poate fi îmbunătățită prin aderarea Republicii Moldova la Convenția privind un regim de tranzit comun și prin valorificarea Sistemului de control al comerțului și de expertiză (TRACES) în ceea ce privește **schimburile comerciale și legăturile de transport**. În plus, va fi explorată posibilitatea de raționalizare a procedurilor la frontieră pentru a îmbunătăți fluxurile comerciale. Aderarea Republicii Moldova la **zona unică de plăți în euro (SEPA)**, sub rezerva îndeplinirii criteriilor necesare și a unei decizii în acest sens a Consiliului European al Plăților, va stimula schimburile comerciale și investițiile transfrontaliere. În perspectiva integrării pe piața unică digitală, vor fi sprijinite oportunitățile de aderare la zona de roaming a UE, precum și asocierea la **inițiativele emblematice ale UE**, inclusiv portofelul european pentru identitatea digitală și rezerva UE pentru securitate cibernetică.

Alte domenii posibile de cooperare includ **medicamentele critice, comerțul electronic și recunoașterea competențelor**. Prin participarea la Alianța pentru medicamente critice, Republica Moldova ar putea dezvolta parteneriate strategice pentru a asigura aprovizionarea cu medicamente critice. Ar putea fi dezvoltate servicii legate de comerțul electronic, inclusiv servicii turistice și de livrare de colete. Cooperarea în domeniul competențelor și recunoașterea calificărilor ar sprijini un acces mai bun al cetățenilor din Republica Moldova la piața forței de muncă din UE (a se vedea anexa).

Republica Moldova are deja de relații comerciale strânse cu vecinii săi din UE, valoarea acestora dublându-se în ultimii zece ani. Ar trebui explorate și alte oportunități pentru a sprijini creșterea volumului și a valorii adăugate ale acestora, precum și a potențialelor câștiguri pentru Republica Moldova, inclusiv prin consolidarea în continuare a relațiilor comerciale cu Ucraina. Accesul sporit al Republicii Moldova la piața unică a UE este sprijinit, de asemenea, de participarea țării la Spațiul Central European de Comerț Liber (CEFTA)¹⁰. În acest context, se preconizează că Republica Moldova va continua să sprijine în mod constructiv activitatea acestei organizații regionale. Se va acorda în continuare asistență pentru consolidarea politicilor sale de dezvoltare regională și de specializare inteligentă, ținând seama de colaborarea interregională în UE, inclusiv în regiunea Dunării și a Mării Negre¹¹.

Pilonul 3: sporirea asistenței financiare pentru a sprijini reforme socioeconomice și fundamentale și pentru a atrage investiții

UE a jucat un rol central în furnizarea asistenței financiare necesare pentru consolidarea rezilienței Republicii Moldova în ultimii ani și a oferit sprijin specific. Începând din 2021, UE și-a reafirmat cu fermitate sprijinul și solidaritatea cu Republica Moldova, punând la dispoziție 2,2 miliarde EUR sub formă de împrumuturi și de sprijin nerambursabil. Republica Moldova beneficiază în prezent de sprijin din partea UE în cadrul Instrumentului de vecinătate, cooperare pentru dezvoltare și cooperare internațională (IVCDI). Finanțarea a fost canalizată prin mai multe forme de sprijin, cum ar fi sprijinul bugetar direct, asistența macrofinanciară, participarea la programele UE și proiecte derulate cu instituții financiare internaționale cu garanții de la bugetul UE.

Având în vedere procesul de aderare în care este implicată țara, Mecanismul de reformă și creștere pentru Republica Moldova (denumit în continuare „mecanismul”) urmărește să ofere un **sprijin financiar sporit** pentru aplicarea agendei cuprinzătoare de reformă. Investițiile vor ajuta Republica Moldova să își atingă întregul potențial în ceea ce privește dezvoltarea economică și socială sustenabilă în concordanță cu statele membre ale UE, îmbunătățind nivelul de trai și accelerând aderarea Republicii Moldova la UE.

Mecanismul, prezentat separat Parlamentului European și Consiliului sub forma unei propuneri legislative, va acorda sprijin în valoare de până la 1,8 miliarde EUR și preia în mod fidel

¹⁰ Acordul central european de comerț liber (CEFTA) 2006 reunește țările din Balcanii de Vest și Republica Moldova într-o zonă comercială regională cu scopul de a liberaliza comerțul cu mărfuri și servicii în regiune. Activitatea CEFTA a fost inclusă în planul de acțiune privind piața regională comună în 2020.

¹¹ În special prin intermediul Strategiei Uniunii Europene pentru regiunea Dunării și al Agendei maritime comune pentru Marea Neagră.

modelul Mecanismului de reformă și creștere pentru Balcanii de Vest¹². Mecanismul va fi finanțat din alocări bilaterale în valoare de 420 de milioane EUR prevăzute pentru Republica Moldova în cadrul IVDCI și va acoperi perioada 2025-2027. O parte din această sumă va fi utilizată pentru a mobiliza **împrumuturi**, plătite direct către bugetul național al Republicii Moldova, pentru a accelera reformele incluse în agenda de reformă și pentru a permite realizarea investițiilor necesare. Aceste împrumuturi vor avea condiții foarte avantajoase, cu o perioadă lungă de rambursare și cu rate ale dobânzii avantajoase. Se va continua acordarea de sprijin financiar **nerambursabil** din pachetul financiar bilateral, inclusiv de asistență tehnică pentru a însoți punerea în aplicare a priorităților planului de creștere și pentru a sprijini societatea civilă. Republica Moldova va continua să beneficieze de inițiativele regionale, precum și să participe la programele UE.

Plățile din cadrul mecanismului vor fi condiționate de realizarea reformelor și a investițiilor specifice identificate în agenda de reformă, care vor servi drept condiții de plată; mai precis, după realizare, se vor debloca fonduri în cadrul noului Mecanism de reformă și creștere, conform unui calendar prestabilit.

Prin corelarea sprijinului financiar sporit acordat în cadrul pilonului 3 cu agenda de reformă din cadrul pilonului 1, împreună cu oportunitățile oferite de pilonul 2 (accesul la piața unică a UE), planul de creștere va sprijini convergența socioeconomică a Republicii Moldova cu UE, precum și procesul său de aderare prin accelerarea alinierii la valorile, legislația și standardele UE.

Se preconizează că mecanismul va mobiliza investiții noi în valoare de aproximativ 2,5 miliarde EUR din partea instituțiilor financiare internaționale și a sectorului privat. Această creștere substanțială a investițiilor publice și private va merge în paralel cu aplicarea agendei de reformă pentru a realiza infrastructura energetică, de transport și de conectivitate digitală necesară pentru ca întreprinderile și schimburile comerciale să poată prospera. Mecanismul va mobiliza, de asemenea, investiții pentru a însoți Republica Moldova pe calea spre decarbonizare. **Platforma de investiții pentru politica de vecinătate**¹³ va fi principalul instrument pentru realizarea acestor investiții. Platforma se va baza pe activitatea deja desfășurată prin intermediul Planului economic și de investiții pentru Republica Moldova¹⁴, care a condus investițiile în sectoare critice precum conectivitatea, eficiența energetică, dezvoltarea întreprinderilor și competitivitatea.

Prin accentul pus pe agenda de reformă și pe investițiile aliniate, planul de creștere va servi drept cadru strategic solid și ar putea sprijini eforturile Republicii Moldova de coordonare a donatorilor, în special în contextul Platformei parteneriatului pentru Republica Moldova, care

¹² Regulamentul (UE) 2024/1449 al Parlamentului European și al Consiliului din 14 mai 2024 privind instituirea Mecanismului de reformă și creștere pentru Balcanii de Vest.

¹³ Platforma de investiții pentru politica de vecinătate este un mecanism menit să mobilizeze fonduri suplimentare pentru a finanța proiecte de infrastructură în vecinătatea estică și sudică a UE. Aceasta reunește granturi din partea UE și a statelor sale membre și le utilizează pentru a mobiliza împrumuturi de la instituțiile financiare europene, precum și contribuții din partea țărilor partenere.

¹⁴ Planul economic și de investiții a mobilizat deja 1,6 miliarde EUR sub formă de investiții publice și private, demonstrându-și eficacitatea în ceea ce privește atragerea de resurse și consolidarea rezilienței economice.

reunește statele membre ale UE, țările G7, parteneri internaționali și parteneri care împărtășesc aceeași viziune.

CONCLUZII

Republica Moldova este angajată pe calea aderării la UE. Având în vedere impactul războiului de agresiune al Rusiei împotriva Ucrainei și al războiului hibrid al Rusiei împotriva Republicii Moldova, țara se confruntă în continuare cu provocări semnificative legate de revigorarea creșterii sale economice și de înregistrarea de progrese într-un ritm adecvat în materie de reforme socioeconomice. Pe modelul Planului de creștere pentru Balcanii de Vest, Planul de creștere pentru Republica Moldova reprezintă o prelungire în timp util a ofertei UE de a sprijini Republica Moldova să își amelioreze perspectivele de dezvoltare economică sustenabilă și să accelereze reformele fundamentale necesare pentru a reduce decalajul în materie de convergență economică.

Prin cei trei piloni interconectați, planul va sprijini **integrarea Republicii Moldova în UE și pe piața sa unică**. Planul vizează depășirea provocărilor structurale, promovarea reformelor fundamentale privind statul de drept și combaterea corupției și a criminalității organizate. Planul va elimina lacunele importante în materie de investiții în infrastructură și întreprinderi, va promova tranziția verde și digitală și va spori productivitatea prin axarea pe sectoarele esențiale care au un potențial de creștere ridicat. Nu în ultimul rând, planul va permite dublarea economiei Republicii Moldova în următorul deceniu și atragerea de noi investiții de capital. Planul va facilita crearea a 5 000 de noi întreprinderi și va ajuta 100 000 de cetățeni ai Republicii Moldova să își găsească un loc de muncă.

Pentru a beneficia pe deplin de planul de creștere, Republica Moldova trebuie să pună în aplicare reforme și **să asigure o abordare cuprinzătoare care să implice toate segmentele societății**. Acest lucru ar trebui, la rândul său, să conducă la o aliniere mai rapidă la legislația și standardele UE, precum și la realizarea de reforme în domeniile fundamentale ale procesului de aderare. Pentru punerea în aplicare eficace a planului va fi necesar un mecanism solid, cu o coordonare interinstituțională puternică în interiorul țării.

Planul de creștere va servi drept foaie de parcurs strategică pentru investiții în următorii ani și va oferi o platformă pentru o mai bună coordonare a donatorilor sau pentru obținerea unui sprijin amplu și specific pentru reformele și investițiile esențiale.

Prin promovarea unei economii puternice și reziliente, Planul de creștere pentru Republica Moldova le va aduce beneficii concrete tuturor cetățenilor și va pune bazele unui viitor sustenabil, prosper și pașnic al țării, reflectând ambiția acesteia de a accelera integrarea în UE.